

بررسی موانع و مشکلات کاربست یافته‌های پژوهشی

و ارائه راهکارهای مناسب

دکتر مهناز لنگرانی*

چکیده

تاکنون تلاش چندانی جهت تبیین کاربست یافته‌های پژوهشی و ارائه راهکارهای آن انجام نگرفته است. این مقاله کوششی است جهت مطرح نمودن موانع مختلف که در پنج طبقه مهم دسته‌بندی شده و چالش جدی پیش روی دست‌اندرکاران پژوهش و پژوهش‌محوری تلقی می‌گردد. این موانع تحت عنوان موانع انسانی، موانع ارتباطی، موانع سازمانی، موانع روش‌شناختی و موانع اجتماعی مطرح شده و هر کدام از این طبقه‌بندی‌ها به تفصیل تشریح شده است.

در بخش دوم مقاله، نگارنده به‌ارائه راهکارهای مناسب جهت رفع موانع و مشکلات کاربست یافته‌های پژوهشی پرداخته و در قسمت جمع‌بندی به نتایج تحقیقات مرتبط با موضوع اشاره شده و در انتهای مقاله پیشنهادهای قابل اجرا جهت سازمان‌ها مطرح گردیده است. سازمان‌های آموزشی و اداری و حتی صنعتی و کشاورزی ناگزیر هستند دیر یا زود در راستای استفاده از یافته‌های پژوهشی پیش‌نهادها را به‌کار گیرند. ۱۲ گانه‌ی این مقاله را به‌کار گیرند.

مقدمه

مهم‌ترین خصوصیت هزاره‌ی سوم را می‌توان فزونی اطلاعات نامید. بدین تعبیر اطلاعات نمی‌تواند در انحصار گروهی باشد و به‌سرعت منتشر می‌شود، بنابراین دانش و آگاهی و توان مدیریتی در گروه‌ها و سازمان‌ها به‌میزان استفاده و به‌کارگیری اطلاعات جدید بستگی دارد. طوسی در زمینه‌ی اندیشه‌های نو در مدیریت و سازماندهی بیان نموده:

«انسان بزرگ‌ترین سرمایه‌ی جهان هستی از آموختن، کار کردن و زیستن یک زنجیره‌ی بهم بافته است. مدیریت گروهی به‌جای مدیریت فردی، حرکت از ساختار عمودی به‌سوی ساختار افقی و کاهش لایه‌های سازمانی و در این سازمان متفاوت با گذشته، گردش اطلاعات همانند گردش خون در بدن و یا اکسیژن در سلول‌های بدن است که باعث ادامه‌ی حیات می‌شود.

اگر گردش اطلاعات شرط لازم ادامه‌ی حیات در گروه‌ها و سازمان‌ها است و تحت هیچ شرایطی سرعت تلاش افراد به‌سرعت انتشار اطلاعات نمی‌رسد، چه راه حلی برای کسب اطلاعات جدید باقی می‌ماند؟ به‌نظر می‌رسد بهترین و مناسب‌ترین راه حل استفاده از یافته‌های پژوهشی است که هم مبتنی بر آخرین اطلاعات است و هم حجم قابل ملاحظه‌ای از اطلاعات را با روش علمی مورد بررسی تجزیه و تحلیل و تفسیر قرار می‌دهد.

مطالعات انجام شده در زمینه‌ی موانع و مشکلات کاربست یافته‌های پژوهشی حاکی از آن است که علی‌رغم توسعه‌ی دیدگاه‌های موافق تحقیقات کاربردی موانع متعددی در این زمینه وجود دارد. از جمله فقدان نظام اطلاع‌رسانی مناسب، تردید در کیفیت گردآوری داده‌ها و روش‌شناختی پژوهشی، وجود محدودیت‌های مالی و کمبود بودجه تحقیقات، وجود مدیریت سلسله‌مراتبی و استبداد مدیریتی، تردید در صلاحیت علمی محقق، عدم ارتباط مجریان با تصمیم‌گیران در حین اجرای تحقیق، وجود کنترل‌های انعطاف‌ناپذیر و خشک اداری، فقدان روحیه‌ی علمی در سازمان‌ها (حسن‌زاده، ۱۳۸۳).

بر این اساس کشور ما از طرفی در زمره‌ی کشورهای محسوب می‌شود که پایین‌ترین نسبت هزینه‌های تحقیقاتی به‌تولید ناخالص ملی را دارد و از سوی دیگر هزینه‌های تحقیقاتی منجر به حل مشکلات نمی‌شود، زیرا یافته‌های پژوهشی در عرصه‌ی عمل وارد نمی‌شود و در حد مطالعات مکتوب صحافی شده در کتابخانه‌ها نگهداری می‌شود.

بنا به‌نظر مؤمنی «تا زمانی که تعهد التزام نظام‌مند در زمینه‌ی کاربست علم وجود ندارد، پژوهش‌ها عمدتاً جنبه‌ی تزینی

* دکترای برنامه‌ریزی درسی و کارشناس سازمان آموزش و پرورش اصفهان

خواهند داشت و رابطه‌ای با مسائل و نیازها برقرار نمی‌کند.»
(مؤمنی، ۱۳۸۳)

طبقه‌بندی موانع کاربست یافته‌های پژوهشی

حسن‌زاده در پژوهش خود نشان داد اولویت موانع کاربست

یافته‌ها پژوهشی بدین ترتیب است:

۱ - موانع انسانی

۲ - موانع ارتباطی

۳ - موانع سازمانی

۴ - موانع روش‌شناختی

۵ - موانع اجتماعی (حسن‌زاده، ۱۳۸۳)

این طبقه‌بندی با مطالعات فلامن (۱۹۹۶) و مورسون (۲۰۰۲) نیز هم‌خوانی دارد. موانع انسانی اولین اولویت موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است. تقویت و رشد شایستگی‌های علمی محققان و توجه به صلاحیت‌های حرفه‌ای، تقویت روحیه‌ی واقع‌بینی و عینیت‌گرایی و اجتناب از سوگیری‌های شخصی، اصلاح نظام مدیریتی جهت برطرف کردن مقاومت مدیران در برابر تغییرات و اصلاحات اجتناب‌ناپذیر، در اختیار قرار دادن به‌موقع یافته‌های پژوهشی، برگزاری جلسات هم‌اندیشی بین محققان و مدیران و یا کارشناسان و ارائه آموزش‌های لازم و افراد علاقمند به پژوهش به‌عنوان تدابیر لازم در این زمینه مطرح شده است (همان منبع).

دسته‌ی دوم موانع کاربست یافته‌های پژوهشی موانع ارتباطی است: موانع ارتباطی حاکی از فقدان یک نظام اطلاع‌رسانی جامع و مناسب است که باعث شود تعامل بین مدیران، تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران با آخرین یافته‌های پژوهشی را فراهم آورد، این نظام اطلاعاتی مستلزم در دسترس بودن اطلاعات، وجود بانک اطلاعات، سرعت دستیابی به اطلاعات، رسانه‌ی مناسب، هم‌چنین انگیزه‌ی کافی در مسؤولان برای استفاده از اطلاعات است. متأسفانه نظام اداری موجود همواره در یک یا چند مؤلفه از مؤلفه‌های مذکور دچار نارسایی است. سازمان‌ها و چرخه‌ی اداری متمرکز بدون استفاده‌ی مطلوب از آخرین اطلاعات قادر بوده‌اند

به‌نوعی سیستم خود را به‌گردش در آورند و ضرورت بکارگیری یافته‌های پژوهشی را به‌شکل ملموس احساس نکرده‌اند. ممکن است در موقعیت‌های خاص مدیران خلأ روح علمی را احساس نموده‌اند، ولی این احساس ضرورت به‌شکل فراگیر در همه‌ی سطوح سازمان‌ها جاری نشده است و این باور وجود دارد که تحقیقات و کاربست تحقیقات اختصاص به‌مراکز آموزش عالی دارد، در صورتی که منابع مالی قابل ملاحظه‌ای در همه‌ی سازمان‌ها از جمله آموزش و پرورش صرف تحقیقات کاربردی می‌شود و عدم کاربست یافته‌های این پژوهش‌ها به‌نوعی اتلاف منابع مادی و انسانی تلقی می‌گردد.

دسته سوم موانع کاربست یافته‌های پژوهشی موانع سازمانی است. در سیستم‌های اداری عمدتاً نظام دیوان سالاری حاکم است. ماهیت این نظام مبتنی بر روابط عمومی اداری و تجویزی و دستوری می‌باشد. این مسأله بدان مفهوم است که هر چند تحقیقات و یافته‌های پژوهشی برای حل این مسأله راه حل‌های مناسبی را پیشنهاد می‌کند، چنان‌چه این پیشنهادها از کانال چرخه‌ی اداری و سلسله مراتب آن عبور نکرد، قابلیت اجرایی ندارد. به‌عبارت دیگر هر روش و راه حل مطرح شده در یافته‌های پژوهشی باید ابتدا در وزارتخانه مطرح شود، سپس به‌سازمان‌های اداری استان‌ها ابلاغ شود و بعد از آن به‌ادارات مناطق و نواحی زیر گروه‌های آن ابلاغ گردد و این جریان یک سال یا بیشتر به‌طول می‌انجامد و این زمان ممکن است مسأله‌ی مورد نظر را دچار دگرگونی نموده باشد. از طرف دیگر برای حل مسأله مورد نظر لازم است بودجه لازم تخصیص یابد که همین تخصیص اعتبار به‌عنوان یک مانع بزرگ، ادامه‌ی روند کار را مختل می‌سازد.

دسته‌ی دیگر موانع کاربست یافته‌های پژوهشی عبارت از موانع روش‌شناختی است: بنا به‌نظر پاشا شریفی در باب اهمیت طرح پیشنهادی تحقیق اگر نقشه و طرح تحقیق اصولی، درست و دقیق نباشد، هیچ محقق و پژوهشگری نمی‌تواند به‌نتیجه‌ی برسد (پاشا شریفی، ۱۳۸۱).

هم‌چنین وی بخش مقدمه و بیان اهمیت و ضرورت تحقیق را در بسیاری از طرح‌های پژوهشی را اثناسایی دانسته و اظهار داشته در

مقدمه باید ابعاد کاربردی و زمینه‌های بهره‌گیری و استفاده عملی از تحقیق ذکر شود تا تحقیق نشان دهد می‌تواند مسأله را حل و از هدر رفتن سرمایه‌های کشور جلوگیری کند (همان منبع).

موانع روش‌شناختی مبتنی بر صلاحیت و شایستگی‌های علمی محققان است. بدین معنا که آیا طرح پژوهشی که عبارت از مقدمه، بیان مسأله، ضرورت تحقیق و به‌طور کلی متدولوژی تحقیق است، منجر به حل یک مسأله‌ی اساسی می‌گردد؟ به‌علاوه این تحقیقات تا چه حد متفاوت با مطالعات گذشته است و پیام جدیدی مطرح می‌کند؟ هم‌چنین یافته‌های پژوهش تا چه میزان به‌نیازهای مدیران و تصمیم‌گیران پاسخ می‌دهد؟

دسته‌ی دیگر موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی عبارت از موانع اجتماعی است: حسن‌زاده معتقد است نتایج تحقیقات باید متناسب با بافت و زمینه‌ی اجتماعی و فرهنگی باشد (حسن‌زاده، ۱۳۸۳).

بر این اساس فرهنگ پژوهش در یک جامعه و در بین تصمیم‌گیران باید توسعه یابد، لذا نیازسنجی مناسب برای موضوع‌های مورد نظر مدیران و تصمیم‌گیران انجام شود و به‌ابعاد روان‌شناختی، جامعه‌شناختی، اقتصادی، تربیتی، فنی، تکنولوژیک، سیاسی و مدیریتی تحقیقات و نتایج آن توجه بشود. نظر به این‌که غنای اندیشه و روحیه‌ی علمی منجر به رضایت شغلی نیز می‌شود، رویکرد پژوهش محور در سازمان‌های اداری، زمینه‌ساز شور و نشاط و سرزندگی در کارکنان می‌شود.

راه‌کارها جهت رفع موانع و مشکلات کاربردی یافته‌های پژوهشی

در این بخش با عنایت به موانع ذکر شده، راه‌حل‌های مناسب جهت رفع موانع مطرح می‌گردد:

راه‌کارهای مرتبط با موانع انسانی^(۱): بنا بر نظر رضوی، پژوهش اساساً و ماهیتاً یک مکانیزم اصلاحی است که همواره باید در خدمت مدیریت یک سازمان قرارگیرد و با توجه به نقش زیربنایی و گسترده‌ی آموزش و پرورش در توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، اهمیت و ضرورت این مسأله دو چندان

می‌شود.

وی ضرورت ایجاد یک نظام مدیریت پژوهشی یک‌پارچه و هماهنگ در سطح وزارت آموزش و پرورش برای استفاده از یک دید جامع (کل‌نگر) نسبت به آموزش و پرورش را خاطر نشان می‌سازد تا بتواند از آسیب‌های ناشی از انجام کارهای پراکنده و ناهماهنگ که برخلاف روح حاکم بر تحقیق است، جلوگیری کند (رضوی، ۱۳۸۱).

بنابراین شرط لازم توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، پژوهش است. هر هدف‌گذاری و استراتژی توسعه باید مبتنی بر داده‌های پژوهشی باشد. جهت‌گیری سیاست‌های توسعه‌ی اقتصادی بر اساس اطلاعاتی است که حاصل پژوهش است.

تمامی تحرک‌های اجتماعی و تغییرات محیط کار و تغییر روش‌های مدیریتی و نیروی انسانی بر اساس نیازهایی است که یافته‌های پژوهشی اعلام می‌کند. در آموزش و پرورش تغییرات مدیریتی از بوروکراتیک به نظام مشارکتی، تغییرات روش‌های تدریس از روش‌های سنتی به روش‌های پیشرفته، تغییرات محتوایی آموزش و بسیاری اصلاحات دیگر مبتنی بر یافته‌های پژوهشی است که همگی کارکنان الزاماً باید با آن هماهنگ شوند. در این حرکت عمومی به‌سوی پژوهش‌محوری مهم‌ترین اصل تغییر نگرش مدیران و مسؤولان در جهت استفاده از یافته‌های پژوهشی در عرصه‌ی عمل است.

در این زمینه راه‌کارهای زیر پیش‌نهاد می‌گردد:

- ایجاد یک مکانیزم اصلاحی در آموزش و پرورش جهت رفع موانع انسانی.

- ایجاد یک نظام مدیریت هماهنگ امور پژوهشی جهت پیشگیری از انجام کارهای پراکنده

- اصلاح نظام مدیریت سلسله‌مراتبی به‌نظام مدیریت مشارکتی

- اصلاح نگرش مدیران و تصمیم‌گیران در راستای استفاده از یافته‌های پژوهشی در عرصه‌ی عمل

راه کارهای مرتبط با موانع ارتباطی^(۱): بنا به نظر نفیسی، در جهان امروز مهارت‌هایی که دانش و اطلاعات را با کار آیی به خدمات و کالاهای نو و ابتکاری تبدیل می‌کنند، معرفت اقتصادهای موفق مبتنی بر دانش به‌شمار می‌آیند. امروزه اهمیت آموزش و پرورش که متناسب با نیازهای فرد و جامعه باشد، بیش از همیشه احساس می‌شود، زیرا دنیایی که با شبکه‌های اطلاعاتی به هم پیوند خورده است، متقاضی نیروی کاری است که آگاه باشد چگونه از فناوری به‌عنوان ابزاری برای افزایش بهره‌وری و خلاقیت استفاده کند (نفیسی، ۱۳۸۳).

نیروی انسانی در آموزش و پرورش از نظر کاربرد فناوری اطلاعات با دو نارسایی عمده رو به‌رو است. پرورش نیافتن تفکر منطقی، خلاقیت ذهنی، روحیه جستجوگری و مهارت مدیریت فرآیند یادگیری (همان منبع).

بنابراین جهت رفع موانع ارتباطی پیش‌نهادهای زیر مطرح می‌گردد.

- ارتقای مهارت‌های ارتباطی در کارکنان به‌نحوی که حداکثر بهره‌گیری را از دانش و اطلاعات موجود داشته باشند.

- در اختیار نهادن ابزار مناسب شامل کتاب، نشریه، اینترنت و سایت‌های مرتبط با نیازهای پژوهشی و اطلاعات ذخیره شده بر روی نرم‌افزارها که حاوی آخرین اطلاعات یافته‌های پژوهش باشد.

- اختصاص یافتن وقت مناسب جهت آگاهی از یافته‌های پژوهشی در ساعات کار اداری با توجه به مشغله‌ی فراوان مدیران و کارکنان

- ارتقای مهارت‌های ارتباطی کلامی مانند: زبان تخصصی (انگلیسی) جهت استفاده از یافته‌های منابع علمی *ONLINE*

- برگزاری سمینارهای مناسب جهت ارائه و اطلاع‌رسانی یافته‌های پژوهشی

- ایجاد نظام اطلاع‌رسانی و بانک اطلاعات پژوهشی

راهکارهای مبتنی بر رفع موانع سازمانی^(۲): از نظر احمدپور داریانی روند تغییرات اساسی در محیط عصر حاضر شامل:

- حرکت از جامعه‌ی صنعتی به‌سوی جامعه‌ی اطلاعاتی

- از تکنولوژی نیروافزا به تکنولوژی دانش‌افزا

- از اقتصادی ملی به‌سوی اقتصادی جهانی

- تغییر نگرش از کوتاه مدت به بلند مدت

- از تمرکز به عدم تمرکز

- از کمک کردن به نهادها به سمت خودیاری است (احمدپور داریانی، ۱۳۷۸).

در سازمان‌های آینده استخدام مادام‌العمر پایان می‌یابد و لایه‌های مدیریت میانی حذف می‌گردد، ساختار عمودی به ساختار افقی و شبکه‌ای تبدیل می‌گردد، اصالت به کار فکری و خلاق داده شده، غنی‌سازی شغل، ابزار اساسی پیشرفت تلقی می‌گردد. در چنین ساختار سازمانی افراد احساس تعهد و تعلق سازمانی افزایش خواهند داشت و حل مسائل شغلی به‌عنوان چالش‌های هیجان‌انگیزی مطرح می‌شود که کارکنان را با ایجاد انگیزه به خود جلب می‌کند. در چنین ساختار سازمانی پژوهش و یافته‌های پژوهشی میدان عمل می‌یابد و کارکنان و مدیران به‌جای این‌که وقت و فکر خود را صرف اجرای مو به‌موی بخشنامه‌ها و اجرای دستورات کنند، درصدد استفاده هر چه بیشتر از پژوهش و یافته‌های پژوهشی هستند و خود به‌عنوان پژوهشگر در محیط کاری اشتغال دارند و تفکر کارکنان عمدتاً مبتنی بر حل مسئله است.

راه کارهای جهت رفع موانع روش‌شناختی^(۳): روال معمول پژوهش‌ها به‌ویژه در حوزه‌ی علوم انسانی با روش میدانی و یا مطالعات توصیفی است و بخش اعظم این مطالعات را ادبیات تحقیق تشکیل می‌دهد و رایج‌ترین ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه است. این مطالعات عمدتاً وضع موجود را توصیف می‌کند و قسمت پیش‌نهادهای که در جهت رفع تنگناها مطرح می‌شود، کم‌رنگ‌تر است.

به‌طور کلی پژوهش‌های تجربی و شبه تجربی و یا تحقیقات توسعه‌ای و اکتشافی که مسائل جدیدی را مطرح نمایند، کمتر

1- Communicative disadvantages

2- Organism disadvantages

3- Methodology disadvantage

دنبال می‌شود.

مسئله‌ی دیگر، بخش تجزیه و تحلیل اطلاعات و تفسیر داده‌هاست که در بسیاری پژوهش‌ها از یک قالب قراردادی معمولی پیروی می‌کند. این مسائل باعث می‌شود یافته‌های پژوهشی با تردید مورد پذیرش قرار گیرند و چه بسا اعتماد مدیران نسبت به یافته‌های پژوهشی سلب شود. از سوی دیگر عناوین پژوهشی باید بر اساس نیازهای مدیران به‌ویژه در قالب پژوهش‌های کاربردی باشد که نتایج عینی و ملموس آنرا احساس نمایند.

در این زمینه پیش‌نهادهای زیر مطرح است:

- افزایش پژوهش‌های کاربردی
- نیازسنجی عناوین پژوهشی از مدیران و تصمیم‌گیران
- ارتقای سطح علمی پژوهشگران
- نظارت دقیق ناظران طرح‌های پژوهشی بر روند علمی

پژوهش

- پیشگیری از اجرای طرح‌های موازی
- افزایش طرح‌های توسعه‌ای
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی روش‌های تحقیق و روش‌های آماری

راه‌کارهایی جهت رفع موانع اجتماعی^(۱): مهم‌ترین مسئله در زمینه موانع اجتماعی ایجاد فرهنگ پژوهش است، اگر مدیران، تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران باور کنند که راه توسعه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کشور در گرو استفاده از یافته‌های پژوهشی است، پژوهش و پژوهش‌مداری نهادینه می‌شود. چنانچه دست‌اندرکاران آموزش و پرورش بپذیرند که پیشگیری از افت آموزشی، تکرار پایه، ترک تحصیل و توسعه روش‌های پیشرفته آموزش در کلاس‌های درس و بسیاری از مسائل دیگر که وقت و هزینه قابل ملاحظه‌ای را به‌خود اختصاص می‌دهد، در گرو استفاده از یافته‌های پژوهشی است، پژوهش‌مداری اصالت می‌یابد و استفاده از یافته‌های پژوهشی یک رویکرد فکری و اعتقادی می‌شود.

از سوی دیگر اختصاص منابع مالی برای پژوهش در کشورهای توسعه یافته بسیار بیشتر از کشورهای در حال توسعه است، مثلاً در

ژاپن ۲/۷ درصد تولید ناخالصی ملی، در آلمان ۲/۳۰ درصد و در ایالات متحده ۲/۴ درصد تولید ناخالص ملی به‌امر پژوهش اختصاص دارد. در حالی‌که این رقم در ایران ۰/۳۵ درصد تولید ناخالص ملی است (محرابی، ۱۳۸۳).

بنابراین ملاحظه می‌گردد رفع موانع اجتماعی استفاده از یافته‌های پژوهشی مستلزم اصلاحات زیر است:

- ۱ - اختصاص بودجه بیشتر به تحقیقات
- ۲ - توسعه فرهنگ پژوهش در سازمان‌ها
- ۳ - ملزم ساختن کارکنان به استفاده از یافته‌های پژوهشی جهت کاهش اتلاف منابع
- ۴ - توسعه تفکر منطقی و روش علمی در رویارویی با چالش‌های آموزشی و اداری
- ۵ - تصمیم‌گیری مدیران بر اساس یافته‌های پژوهشی

نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

سؤال اساسی که این مقاله درصدد ارائه‌ی پاسخی به آن بود، این است که چگونه می‌توان بر مسئله‌ی جدایی یا فاصله افتادن بین پژوهش و عمل چیره شد و عملیات پژوهشی و یافته‌های آنها چگونه در جهت بهبود کیفیت عملکرد سازمان‌ها قرار می‌گیرند. بنا به نظر مهرمحمدی «پاسخ مفید و مؤثر را در نفی جدایی و انتزاع ذاتی پژوهش و عمل یا وجود رابطه‌ی همزیستی باید جستجو کرد. به عبارت دیگر هر رویکردی که در بطن آن جدایی نهفته باشد، نه تنها نخواهد توانست به شکل مطلوب بر این مسئله فایق آید، بلکه حتی می‌توان با تفکرزدایی کردن^(۲) از جریان تدریس یا القای مفهوم تدریس منهای تفکر در حین عمل به معلم، خسارت‌های جدی و جبران ناپذیری بر روح تعلیم و تربیت وارد کرد» (مهرمحمدی، ۱۳۷۹، ص ۳۰).

انتزاع پژوهش و عمل در کلیه‌ی مراکز و مؤسسات اعم از خدماتی، آموزشی، صنعتی و یا حتی کشاورزی منجر به خسارت و اتلاف منابع می‌شود، زیرا کارکنان اشتباهات گذشته را تکرار

1- Social disadvantages

2- non-deliberative

می‌کنند و سازمان‌ها با روال سنتی و رایج عمل می‌کنند.

در بررسی وضعیت تحقیقات آموزشی در چند کشور جهان در مورد وجود راهبردهایی برای کاربست یافته‌های تحقیقاتی از ۸ کشوری که به وجود چنین راهبردهایی پاسخ مثبت داده‌اند، آلمان اظهار داشته است که باید میزان استفاده از یافته‌های تحقیقاتی در مدیریت اجرایی به‌عنوان ملاکی در ارزشیابی از عملکرد آنها در نظر گرفته شود.

سنگاپور به‌طور عام به‌رفع موانع و مشکلات در این زمینه و سوئد به‌انتشار نتایج تحقیقات و افزایش تناسب و ارتباط تحقیقات با مسائل و مشکلات اشاره کرده‌اند.

سوئیس به‌همکاری نزدیک و چند جانبه بین سه رأس مثلث تحقیقات، تصمیم‌گیری و عمل اشاره کرده است. فنلاند به‌راهبرد جدیدی برای ارزشیابی از کار واحدهای اجرایی اشاره کرده که در آن استفاده از یافته‌های تحقیقاتی یکی از ملاک‌های ارزشیابی به‌شمار می‌آید (مهرمحمدی، ۱۳۷۹، ص ۷۸).

پیش‌نهادهای

در این مقاله به‌موانع مرتبط با کاربست یافته‌های پژوهشی اعم از موانع انسانی، موانع ارتباطی، موانع سازمانی، موانع روش‌شناختی و موانع اجتماعی پرداخته شد و راه‌کارهای موجود جهت رفع موانع مطرح گردید، هم‌چنین رویکرد کشورهای دیگر مرتبط با موضوع به‌اجمال بیان گردید، به‌طور کلی پیش‌نهادهای زیر جهت رفع موانع قابل پیگیری است:

۱ - ایجاد یک مکانیزم اصلاحی جهت رفع انتزاع پژوهش و

عمل

۲ - ایجاد یک نظام مدیریتی هماهنگ امور پژوهشی

۳ - اصلاح نظام مدیریتی سلسله‌مراتبی به‌نظام مدیریت

مشارکتی و تغییر نگرش مسئولان

۴ - ارتقای مهارت‌های ارتباطی (زبان و کامپیوتر) جهت

حداکثر بهره‌وری از دانش و اطلاعات

۵ - در اختیار نهادن ابزار کافی و مناسب شامل کتاب، نشریه،

خط اینترنت، نرم‌افزارهای مناسب و..

۶ - برگزاری سمینارها و همایش‌های متعدد جهت

اطلاع‌رسانی یافته‌های پژوهشی

۷ - ایجاد بانک اطلاعاتی و نظام اطلاع‌رسانی جامع

۸ - افزایش بودجه‌های تحقیقاتی

۹ - افزایش طرح‌های توسعه‌ای و کاربردی مبتنی بر نیازسنجی

۱۰ - برگزاری کارگاه‌های آموزشی پیشرفته‌ی روش‌های

تحقیق

۱۱ - اختصاص یک وقت مناسب در هفته برای همه‌ی کارکنان

جهت پژوهش‌خوانی

۱۲ - استفاده از ملاک کاربرد یافته‌های پژوهشی به‌عنوان یکی

از پارامترهای ارزشیابی کارکنان

منابع

- احمدپور داریانی، محمود، کارآفرینی، تعاریف، نظریات، الگوها، ۱۳۷۸،

تهران، شرکت پردیس، ص ۱۵۳

- پاشاشریفی، حسن، ۱۳۸۱، خبرنامه سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی

آموزشی، شماره چهارم

- حسن‌زاده، رمضان، بررسی موانع و عوامل کاربست یافته‌های پژوهشی

توسط دستگاه‌های اجرایی، ۱۳۸۳، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و

اجتماعی www.culturesity.org

- رضوی، سید رضا، ۱۳۸۱، خبرنامه سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی

آموزشی، شماره چهارم

- محرابی، بازنگری و تحول مستمر نظام آموزشی، خبرنامه سازمان

پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش، ۱۳۸۱

- مؤمنی، فرشاد، اولویت‌ها در راهبردهای بخش پژوهش در برنامه چهارم

توسعه، ۱۳۸۳ www.Iran-newspaper.Com/dialog.htm.

- مهرمحمدی، محمود، جستارهایی در پژوهش در قلمرو آموزش و

پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت، ۱۳۷۹، ص ۷۸ و ۳۰

- نفیسی، عبدالحسین، فن آوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و

پرورش، دفتر مدیریت طرح و توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات

www.Ict-enu-ir/web-detail